

HƯỚNG DẪN CHẤM VÀ ĐÁP ÁN

Môn: NGỮ VĂN

(Hướng dẫn chấm này gồm có 04 trang)

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

Giám khảo cần nắm bắt được nội dung trình bày của học sinh để đánh giá một cách tổng quát bài làm, tránh đếm ý cho điểm. Cần chủ động và linh hoạt khi vận dụng *Hướng dẫn chấm* này.

Phát hiện và trân trọng những bài viết sáng tạo, tư duy độc lập, có cách nhìn riêng, cách trình bày riêng, sáng tạo nhưng hợp lí.

Tổng điểm toàn bài là 20.0 điểm và điểm lẻ toàn bài tính đến 0,25 điểm.

II. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

Câu 1 (8.0 điểm)

I. Yêu cầu về hình thức và kĩ năng:	1.0
- Nắm vững cách làm bài văn nghị luận xã hội. - Bài viết có bố cục đầy đủ 03 phần, kết cấu chặt chẽ, diễn đạt sáng rõ, trôi chảy; hạn chế tối đa việc mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp. - Có những cách diễn đạt hay, hấp dẫn, văn phong giàu hình ảnh, cảm xúc.	
II. Yêu cầu về nội dung, kiến thức:	
Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách nhưng cần hướng đến các ý sau:	
1. Giải thích vấn đề	1.0
Cuộc đấu tranh cho sự thật là cuộc đấu tranh chống lại sự giả dối, nguy tạo để bệnh vực bảo vệ sự thật.	
2. Bàn luận vấn đề:	5.0
- Sự thật và dối trá lẫn lộn lẫn lộn và cuộc chiến giữa Chân – Ngụy, Thật – Giả là cuộc chiến dai dẳng của nhân loại mà không phải lúc nào sự thật	

cũng chiến thắng. Vì thế, đấu tranh cho sự thật là hành động cần thiết để mỗi người nói riêng và nhân loại nói chung hướng đến chân giá trị của đời sống. - Đấu tranh cho sự thật giúp con người bảo vệ được giá trị của sự thật, xây dựng một xã hội công bằng, một môi trường trung thực mà ở đó con người luôn tin tưởng yêu quý nhau. - Đấu tranh cho sự thật là một cuộc chiến lâu dài, gay go, khốc liệt, nên đòi hỏi mỗi người cần phải kiên trì, bản lĩnh và chấp nhận những hy sinh. - Cuộc đấu tranh cho sự thật trước hết là cuộc đấu tranh tự thân, không thỏa hiệp. Bởi vì: + Sự giả/gian dối luôn xuất phát từ lòng tham, từ lợi ích cá nhân mỗi người. + Cuộc đấu tranh này cần triệt để, mềm dẻo nhưng kiên quyết, không thể thỏa hiệp, vì bất kì sự thỏa hiệp nào cũng là sự bắt tay với dối trá. - Cuộc đấu tranh cho sự thật bên cạnh yếu tố tự thân, cần có sự loa toả trong cộng đồng, cần có sự chung tay của nhiều người để tạo nên một làn sóng mạnh mẽ. - Lên án những biểu hiện không tôn trọng sự thật, có xu hướng đồng lõa với sự giả dối, thỏa hiệp với gian lận.	
3. Bài học nhận thức và hành động	1.0
- Nhận thức rõ vai trò và ý nghĩa của việc đấu tranh cho sự thật và cuộc đấu tranh tự thân không thỏa hiệp. - Tôn trọng sự thật và mạnh dạn lên tiếng chống lại sự gian lận, giả dối trong môi trường làm việc và sinh sống của bản thân.	
<i>* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về hình thức, kĩ năng và kiến thức để cho điểm.</i>	

Câu 2: (12 điểm)

I. Yêu cầu về hình thức và kĩ năng:	1.0
Bài viết phải có bố cục đầy đủ; hệ thống luận điểm rõ ràng; biết vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận để làm sáng tỏ luận điểm; kết cấu chặt chẽ,	

văn viết lưu loát, có hình ảnh và cảm xúc ; hạn chế tối đa việc mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.	
II. Yêu cầu về nội dung:	
Học sinh có thể trình bày vấn đề theo nhiều cách, sau đây là một số ý cơ bản cần hướng đến.	
1. Giải thích ý kiến - <i>Ngôn ngữ với khả năng diễn đạt thứ trực giác mơ hồ nhất</i>: Ngôn ngữ nghệ thuật có khả năng diễn tả, khắc họa những cảm xúc tinh tế, chân thật của con người. - <i>Phép ẩn dụ có thể vượt lên trên những khác biệt về văn hóa</i>: tức là những hình ảnh mang tính biểu tượng chung, có ý nghĩa khái quát, vượt qua những ranh giới văn hóa của dân tộc, vùng miền. - <i>Một thể loại bao quát và vượt qua ranh giới</i>: đề cập đến sự phá vỡ ranh giới thể loại, một thể loại có tính bao quát, giao thoa các thể loại khác. => Ý cả câu: Mong ước của một người nghệ sĩ là có thể viết một tác phẩm đạt đến yêu cầu về ngôn ngữ tinh tế, những hình ảnh, biểu tượng có tính khái quát và đặc biệt thể loại văn học phải vượt lên trên những quy định thể loại thông thường, có sự đan xen nhiều đặc điểm của các thể loại văn học.	2.0
2. Bình luận ý kiến - Thông thường mỗi tác phẩm văn đều thuộc một thể loại văn học nhất định với những đặc điểm riêng. Tuy nhiên, tác giả lại mở về một thể loại bao quát, có thể vượt qua mọi ranh giới. Bởi vì: + Bản chất nghệ thuật là sự sáng tạo. Sáng tạo trong văn học sẽ thể hiện ở hai phương diện: Hình thức và nội dung tư tưởng. Một tư tưởng mới sẽ phải được thể hiện trong một hình thức nghệ thuật độc đáo, mà yếu tố thứ nhất của hình thức chính là thể loại văn học. + Thể loại văn học vượt qua mọi ranh giới thể loại thể hiện sự sáng tạo, thậm chí táo bạo trong cách nhìn nghệ thuật của người nghệ sĩ. Chỉ có những	5.0

nhà văn có bản lĩnh, có khát vọng sáng tạo thì mới đặt ra những vấn đề đổi mới về thể loại. (Trường hợp thơ văn xuôi, thơ không văn... của Nguyễn Đình Thi), đồng thời sự đổi mới về thể loại cũng sẽ đáp ứng được nhu cầu tiếp nhận cái mới của người đọc. + Một thể loại bao quát sẽ mang nhiều đặc điểm về thể loại, phá vỡ đường biên thể loại, hướng đến thể loại văn học đặc biệt có thể đáp ứng nhu cầu phản ánh, tự bộc lộ của tác giả. Thể loại văn học không phải là cái khuôn gò cảm xúc, mà đó phải góp phần tạo nên sự thăng hoa cho cảm xúc tư tưởng của tác giả. - Biểu hiện của sự bao quát và vượt qua ranh giới của thể loại: + Sự giao thoa giữa các thể loại văn học như sự giao thoa giữa thơ – văn xuôi thể hiện chất tự sự trong thơ, hoặc chất thơ trong truyện ngắn, chất thơ trong kí, giao thoa giữa tiểu thuyết - truyện ngắn; kịch và truyện ngắn... + Sự giao thoa giữa thể loại văn học với các loại hình nghệ thuật khác như thơ – nhạc, văn học và điện ảnh, văn học và sân khấu.... - Trong tác phẩm văn học, sự phá vỡ đường biên thể loại chỉ thực sự có ý nghĩa khi nó hướng người đọc đến một tư tưởng nhân sinh sâu sắc, chứ không chỉ là sự đổi mới hình thức đơn thuần.	
3. Chứng minh: Học sinh có thể chọn những tác phẩm thơ hoặc văn xuôi đã học và đã đọc để phân tích, khái quát làm rõ sự bao quát và vượt qua ranh giới của thể loại để chứng minh ý kiến trên.	3.0
4. Đánh giá chung Khẳng định vai trò quan trọng của một thể loại bao quát và vượt qua ranh giới trong tác phẩm văn học; trong quá trình sáng tạo của nhà văn, trong tiếp nhận văn học.	1.0
* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về kĩ năng và kiến thức để cho điểm.	

----- HẾT -----